

Stockholm 2015-01-29

Konstitutionsutskottet

Ink 2015 -01- 29

Dnr 1738-2014/15

Begäran om granskning av biståndsminister Gunilla Carlssons inblandning i Sidas beviljande av anslag till NDI, EF och EPF.

Enligt uppgifter som har framkommit i granskning i media, bland annat i Aftonbladet under januari 2015, har organisationerna National Democratic Institute (NDI), Eurasia Foundation (EF) och dess dotterorganisation Eurasia Partnership Foundation (EPF) tillsammans fått 95 miljoner kronor från Sida. Dessa organisationer säger sig verka för ökad demokratisering av länder, bland annat i forna Sovjetunionen. Organisationerna får också finansiering av det amerikanska biståndsorganet USAID.

Enligt medieuppgifterna har en stor del av Sidas anslag används till att köpa politiska medieinslag i georgisk media, och även till ett speciellt ledarskapsprogram som stöttar utvalda politiker i deras valkampanjer. Enligt samma uppgifter skrev den dåvarande biståndsministern Gunilla Carlsson (M) i oktober 2007 ett brev till EF där hon på Sidas och Sveriges vägnar utlovade bidrag på motsvarande 23 miljoner kronor under tre år till organisationen. Två veckor senare inkom EF med en ansökan till Sida som beviljades av myndigheten. Ett Sida-protokoll från den 23 november samma år antyder att initiativet till samarbetet kommer från Utrikesdepartementet (UD). Sida uppger att UD, "visat starkt intresse för projektet", eftersom EF har ett gott rykte där, och att samarbetet är ett "tillfälle för tätare kontakter mellan Sverige och USA". Dessutom, anges i protokollet, har Sida i samband med EF:s ansökan fått ett brev från UD, som bekräftar att organisationen ska få 23 miljoner kronor.

Enligt regeringsformen styr regeringen riket. Beslutsfattandet i regeringen sker genom kollektivt fattade beslut där regeringsärenden avgörs av regeringen vid regerings-sammanträdena. Regeringsformen tar därmed i princip avstånd från ministerstyre, dvs. rätten för ett statsråd att även statsrättsligt avgöra regeringsärenden. Enligt grundlagsberedningen har det ansetts bäst förenligt med det svenska systemet med självständiga ämbetsverk, att rätten att ge direktiv för förvaltningsmyndigheterna ligger hos regeringen kollektivt.

Mot bakgrund av uppgifterna om att biståndsministerns brev kan ha påverkat Sidas beslut om att bevilja dessa medel till berörda organisationer, vill jag att konstitutionsutskottet granskar om ministerns agerande strider mot regeringsformens krav på att enskilda statsråd inte får blanda sig i myndigheters handläggning av enskilda beslut.


Hans Hoff